

The Twenty-Sixth Letter

First Topic

In His Name, be He Glorified!

*And there is nothing but it glorifies Him with praise.
(17:44)*

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

*And if a suggestion from Satan assails your mind, seek
refuge with God; for He is All-Hearing and All-Knowing.
(41:36)*

A Proof of the Qur'an Against Satan and His Party

This first Topic **defeats in argument** the Devil, **silences** the rebellious, and **strikes** them **dumb** by refuting in the most clear manner *a fearsomely cunning stratagem* of the Devil, which is *to be unbiased*.

It concerns an event part of which I described in **summary** form ten years ago in my work entitled *Lemeat*. It is as follows:

Eleven years before this **treatise** was written, I was listening in the month of Ramadan to the Qur'an being recited in Bayezid Mosque in Istanbul.

Suddenly, although I could see no one, I seemed to hear **an unearthly voice** which captured all my attention.

I listened with my imagination, and realized that it was saying to me:

"You consider the Qur'an to be extremely **elevated** and brilliant.

Be unbiased for a minute and consider it again.

That is, suppose it to be man's word.

I wonder whether you would still see the same **qualities** and beauty in it?"

In truth, I was deceived by the voice; I thought of the Qur'an as being written by man.

Just as Bayezid Mosque **is plunged into darkness** when the electricity is switched off, I observed that with that thought the brilliant lights of the Qur'an began to be extinguished.

#2

At that point I understood that it was the Devil who was speaking to me; he was drawing me towards **the abyss**.

I **sought help** from the Qur'an

and a light was at once imparted to my heart giving me firm strength for the **defence**.

Yirmialtıncı Mektub

Birinci Mebhas

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَمَّا يَنْزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Hüccet-ül Kur'an Aleşşeytan ve Hizbihî

İblisi **ilzam**, şeytanı **ifham**, ehl-i tuğyanı **iskât** eden Birinci Mebhas; *bîtarafane* muhakeme içinde *şeytanın müdhiş bir desisesini* kat'î bir surette reddeden bir vakıdır.

O vakıanın **mücmel** bir kısmını on sene evvel Lemaat'ta yazmıştım. Şöyle ki:

Bu **risalenin** te'lifinden onbir sene evvel Ramazan-ı Şerifte İstanbul'da Bayezid Câmî-i Şerifinde hâfızları dinliyordum.

Birden şahsını görmedim, fakat **manevî bir ses** işittim gibi bana geldi. Zihnimi kendine çevirdi.

Hayalen dinledim, baktım ki bana der:

"Sen Kur'anı pek **âli**, çok parlak görüyorsun.

Bîtarafane muhakeme et, öyle bak.

Yani bir beşer kelâmı farzet bak.

Acaba o **meziyetleri**, o zînetleri görecek misin?"

Hakikaten ben de ona aldandım. Beşer kelâmı farzedip, öyle baktım.

Gördüm ki: Nasıl Bayezid'in elektrik düğmesi çevrilip söndürülünce ortalık **karanlığa düşer**. Öyle de o farz ile Kur'anın parlak ışıkları gizlenmeğe başladı.

O vakit anladım ki, benim ile konuşan şeytandır. Beni **vartaya** yuvarlandırıyor.

Kur'andan **istimdad** ettim.

Birden bir nur kalbime geldi. **Müdafaa**ya kat'î bir kuvvet verdi.

I began to **argue** back at the Devil, saying :

"O Satan! *Unbiased thinking* is to take a position between two sides.

Whereas what both you and your **disciples** from among men call unbiased thinking is **to take the part of the opposing side**; it is not **impartiality**, it is temporary unbelief.

For to consider the Qur'an to be man's word and to judge it as such is to take the part of the opposing side;

it is **to favour** something **baseless and invalid**. It is not being unbiased, it is **being biased** towards falsehood."

The Devil replied: "Well, in that case, say it is **neither** God's Word **nor** man's word . Think of it as between the two."

To which I rejoined: "That's not possible either..

For if there is **a disputed property** for which there are two **claimants**, and the claimants are close both to one another and to the property,

the property will either be given to someone other than them, or will be put somewhere accessible

so that whoever proves ownership can take it.

If the two claimants are far apart with one in **the east** and the other in **the west**, then **according to the rule**, it will remain with **the one who has possession of it**

since it is not possible for it to be left somewhere between them.

Thus, the Qur'an is a valuable property,

and however distant man's word is from God's, the two sides in question are that far apart; indeed, they are infinitely far from one another.

It is not possible for the Qur'an to be left between **the two sides, which are as far apart as the Pleiades and the ground**.

For they are opposites like **existence and non-existence** or **the two magnetic poles**; there can be no point between them.

In which case, for the Qur'an, the one who possesses it is God's side. It will be accepted as being in His possession, and the **proofs** of ownership will be regarded in that way.

Should the opposing side refute all the arguments proving it to be **God's Word**, it may claim ownership of it, otherwise it cannot.

God forbid! **What hand can pull out the nails** fastening that vast jewel to the sublime throne of God, riveted as it is with thousands of **certain proofs**, and **break its supporting pillars, causing it to fall?**

In spite of you, O Satan!, the just and the fair-minded **reason** in this equitable and rightful manner.

O vakit şöylece şeytana karşı **münazara** başladı. Dedim:

"Ey şeytan! *Bîtarafane muhakeme*, iki taraf ortasında bir vaziyettir.

Halbuki hem senin, hem insandaki senin **şakirdlerin**, dediğiniz bîtarafane muhakeme ise; **taraf-ı muhalifi iltizam**dır, **bîtarafılık** değildir. Muvakkaten bir dinsizliktir.

Çünkü Kur'ana kelâm-ı beşer diye bakmak ve öyle muhakeme etmek, şikk-ı muhalifi esas tutmaktır.

Bâtılı iltizamdır, bîtarafane değildir, belki bâtıla **tarafgirliktir**."

Şeytan dedi ki: "Öyle ise **ne** Allah'ın kelâmı, **ne de** beşerin kelâmı deme. Ortada farzet, bak."

Ben dedim: "O da olamaz..

Çünkü **münâzaun-fih bir mal** bulunsa, eğer iki **müddeî** birbirine yakın ise ve kurbiyet-i mekân varsa;

o vakit o mal, ikisinden başka birinin elinde veya ikisinin elleri yetişecek bir surette bir yere bırakılacak.

Hangisi isbat etse o alır.

Eğer o iki müddeî birbirinden gayet uzak, biri **maşrikta**, biri **mağribde** ise; o vakit **kaideten sahib-ül yed** kim ise onun elinde bırakılacaktır.

Çünkü ortada bırakmak kabil değildir.

İşte Kur'an kıymettar bir maldır.

Beşer kelâmı Cenab-ı Hakk'ın kelâmından ne kadar uzaksa, o iki taraf o kadar, belki hadsiz birbirinden uzaktır.

İşte, **seradan süreyyaya kadar birbirinden uzak o iki taraf** ortasında bırakmak mümkün değildir.

Hem ortası yoktur. Çünkü **vücut ve adem** gibi ve **nakızeyn** gibi iki zıddırlar. Ortası olamaz.

Öyle ise, Kur'an için sahib-ül yed, taraf-ı İlahîdir. Öyle ise, onun elinde kabul edilip, öylece **delail-i isbata** bakılacak.

Eğer öteki taraf onun **Kelâmullah** olduğuna dair **bütün bürhanları birer birer çürütse**, elini ona uzatabilir. Yoksa uzatamaz.

Heyhat! Binler **berahin-i kat'iyyenin** mihlalarıyla Arş-ı A'zam'a çakılan bu muazzam pırlantayı, **hangi el bütün o mihlaları söküp, o direkleri kesip onu düşürebilir?**

İşte ey şeytan! **Senin rağmına** ehl-i hak ve insaf bu suretteki hakikatlı muhakeme ile **muhakeme ederler**.

They increase their belief in the Qur'an through even the slightest evidences.

While according to the way shown by you and your disciples, if just once it is supposed to be man's word and that **mighty jewel** fastened to the divine throne is cast to the ground,

a proof with the strength of all the nails and **the firmness of many proofs** becomes necessary in order to raise it from the ground and fasten it once more to the throne,

and so be saved from **the darkness of unbelief** and reach the lights of belief.

But because it is extremely difficult to do this, due to your **wiles**, many people are losing their faith at this time by imagining themselves to be making **unbiased judgements**."

#3

The Devil turned and said: "The Qur'an resembles man's word. It is similar to the way men **converse**. That means it is man's word.

If it were God's Word, it would be appropriate to Him and altogether **out of the ordinary**.

Just as His art does not resemble man's art, so His Word should not resemble man's word."

I replied: "It may be understood as follows: apart from his miracles and **special attributes**, the Prophet Muhammad (UWBP) was a human being in all his **actions, conduct, and behaviour**.

He submitted to and complied with the divine laws and **commands manifested in creation**.

He too suffered from the cold, experienced pain, and so on.

His deeds and attributes were not all made out of the ordinary **so that** he could be the leader of his community through his actions, its guide through his conduct, and instruct it through all his behaviour.

If he had been out of the ordinary in all his conduct, he could not have been the leader in every respect, **the complete guide** for everyone, **the "Mercy to All the Worlds"** through all his attributes.

In just the same way, the All-Wise Qur'an is the leader of the aware and the conscious,

the guide of jinn and men,

the teacher of those aspiring to perfection,

and instructor of those seeking reality.

It has necessarily, therefore, to be in a form similar to human **conversation** and style.

For men and jinn take their **supplications** from it

Hattâ en küçük bir delilde dahi Kur'ana karşı imanlarını ziyadeleştirirler.

Senin ve şakirdlerinin gösterdiği yol ise: Bir kerre beşer kelâmı farzedilse, yani Arş'a bağlanan o **muazzam pırlanta** yere atılsa;

bütün mihlaların kuvvetinde ve çok bürhanların metanetinde birtek bürhan lâzım ki, onu yerden kaldırıp arş-ı manevîye çaksın...

Tâ küfrün zulûmatından kurtulup, imanın envârına erişsin.

Halbuki buna muvaffak olmak pek güçtür. Onun için senin **desisen** ile şu zamanda, **bîtarafane muhakeme** sureti altında çokları imanlarını kaybediyorlar."

Şeytan döndü ve dedi: "Kur'an beşer kelâmına benziyor. Onların **muhaveresi** tarzındadır. Demek, beşer kelâmıdır.

Eğer Allah'ın kelâmı olsa; ona yakışacak, her cihetçe **hârikulâde** bir tarzı olacaktı.

Onun san'atı nasıl beşer san'atına benzemiyor, kelâmı da benzememeli?"

Cevaben dedim: "Nasılki Peygamberimiz (A.S.M.) mu'cizatından ve **hasaisinden** başka, **efal** ve **ahval** ve **etvarında** beşeriyette kalıp,

beşer gibi âdet-i İlahiyeye ve **evamir-i tekviniyesine münkad** ve **muftî** olmuş.

O da soğuk çeker, elem çeker ve hâkeza...

Herbir ahval ve etvarında hârikulâde bir vaziyet verilmemiş. **Tâ ki** ümmetine ef'aliyle imam olsun, etvarıyla rehber olsun, umum harekâtıyla ders versin.

Eğer her etvarında hârikulâde olsa idi, bizzât her cihetçe imam olamazdı. Herkese **mürşid-i mutlak** olamazdı. Bütün ahvaliyle **Rahmeten lil-âlemîn** olamazdı.

Aynen öyle de: Kur'an-ı Hakîm ehl-i şuura imamdır,

cinn ve inse mürşiddir,

ehl-i kemale rehberdir,

ehl-i hakikata muallimdir.

Öyle ise, beşerin **muhaveratı** ve üslûbu tarzında olmak zarûî ve kat'îdir.

Çünkü cinn ve ins **münacatını** ondan alıyor,

and learn their prayers from it;
they express their **concerns** in its language,
and learn from it the **rules of social behaviour**, and so on.
Everyone has recourse to it.

If it had been in similar form to **the divine speech** that the Prophet Moses (Peace be upon him) heard on Mount Sinai, **human beings could not have borne listening to it and hearing it**, nor made it a point of reference and recourse.

Moses (Peace be upon him), **one of the five greatest prophets**, could only endure to hear a few words.

He said: "**Is Your speech thus?**" God replied: **I have the power of all tongues.**"
{Suyüti, *al-Durar al-Manthür*, iii, 536.}

Next, the Devil said: "Many people speak of **matters** similar to those in the Qur'an in the name of religion.

Isn't it possible, therefore, that a human being did such a thing and made up the Qur'an in the name of religion?"

Inspired by the light of the Qur'an, I replied as follows:

"Firstly: Out of love of religion, **someone who is religious** may say: *The truth is this; in reality, the matter is thus; Almighty God commands such-and-such.*'

But he would not make God speak to suit himself.

Trembling at the verse,
Who, then does more wrong than one who utters a lie concerning God?(39:32),
he would not overstep his mark to an infinite degree, **imitate God**, and speak on His behalf.

#4

"Secondly: it is in no way possible for a human being to **be successful** in doing such a thing on his own, in fact, it is completely impossible.

People who resemble each other may imitate one another,

people of the same nation look the same as one another,

people who are close to one another **in rank** or status may impersonate one another

and temporarily **deceive** people, but they cannot do so for ever.

For **in any event**, the falseness and artificiality in their behaviour will show up their **imposture** to the observant, and their deception will not last.

duasını ondan öğreniyor,

mesailini onun lisanıyla zikrediyor,

edeb-i muaşeretini ondan taallüm ediyor ve hâkezâ...

Herkes onu merci yapıyor.

Öyle ise, eğer Hazret-i Musa Aleyhisselâm'ın Tur-i Sina'da işittiği **Kelâmullah** tarzında olsa idi, **beşer bunu dinlemekte ve işitmekte tahammül edemezdi** ve merci' edemezdi.

Hazret-i Musa Aleyhisselâm gibi bir **ulü-l azm**, ancak birkaç kelâmı işitmeye tahammül etmiştir.

Musa Aleyhisselâm demiş:

أَهْكَذَا كَلَامُكَ قَالَ اللَّهُ لِي قُوَّةُ جَمِيعِ الْأَلْسِنَةِ

Şeytan yine döndü, dedi ki: "Kur'anın mesaili gibi çok zâtlar o çeşit **mesaili** din namına söylüyorlar.

Onun için, bir beşer, din namına böyle bir şey yapmak mümkün değil mi?"

Cevaben Kur'anın nuruyla dedim ki:

Evvelâ, dindar bir adam din muhabbeti için "*Hak böyledir. Hakikat budur. Allah'ın emri böyledir*" der.

Yoksa, Allah'ı kendi keyfine konuşurmaz.

Hadsiz derece haddinden tecavüz edip, **Allah'ın taklidini yapıp**, onun yerinde konuşmaz.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ
düsturundan titrer.

Ve sâniyen, bir beşer kendi başına böyle yapması ve **muvaflak olması** hiçbir cihetle mümkün değildir. Belki, yüz derece muhaldir.

Çünkü birbirine yakın zâtlar birbirini taklid edebilirler.

Bir cinsten olanlar, birbirinin suretine girebilirler.

Mertebece birbirine yakın olanlar, birbirinin makamlarını taklid edebilirler.

Muvakkaten insanları **iğfal ederler**, fakat daimî iğfal edemezler.

Çünkü ehl-i dikkat nazarında **alâküllihal** etvar ve ahvali içindeki tasannuatlar ve tekellüfatlar **sahtekârlığı** gösterecek, hilesi devam etmeyecek.

If the person who is attempting to imitate another **under false pretences** is quite unlike them; for example, if an uneducated man wants to imitate in learning a genius like Ibn Sina, or a shepherd to assume the position of a king, of course they will not deceive anyone at all,

they will only make fools of themselves.

Everything they do will proclaim, 'This is an impostor.'

Thus, to suppose - *God forbid!*, a hundred thousand times - the Qur'an to be man's word *is utterly impossible; no rational being could accept its possibility; to do so is a delirium like imagining to be possible something that is self-evidently impossible, like a firefly being regarded by astronomers as a real star for a thousand years; or a fly appearing to observers in the form of a peacock for a year; or a bogus common private posing as a famous lofty field marshal, taking over his position and remaining in it for a long period without giving away his deception; or like a slandering, unbelieving liar affecting the manner and position of the most truthful, trustworthy, upright believer throughout his life and being completely unruffled before even the most observant while concealing his fraud from them.*

In just the same way, if the Qur'an is supposed to be man's word, then it has to be supposed, God forbid, that that Perspicuous Book - *which is clearly a brilliant star; indeed, a sun of perfections perpetually scattering the lights of truth in the heavens of the world of Islam-*

is like a firefly, a **spurious sham** made up by a counterfeiting human;

and those who are closest to it and study it most carefully do not realize this,

and consider it to be a perpetual, exalted star and **source of truth**.

This is impossible a hundred times over, and even if you were to go a hundred times further in your **diabolical machinations**, O Satan, you could not make such an assertion, you could not deceive anyone of sound reason!

Only sometimes you trick people by making them look from a great distance, thus making the star appear as small as a firefly.

#5

Thirdly: Also, if the Qur'an is imagined to be man's word, it necessitates

that the hidden reality of a **criterion of truth and falsehood** that is miraculous in its exposition, and through the testimony of its fruits, results, and effects, is gilded with the most spiritual and **life-giving**, the most truthful and **happiness-bringing**, the most comprehensive and exalted qualities in the world of humanity,

is, God forbid, the **fabrication** of a single unaided and unlearned man's mind,

Eğer **sahtekârlıkla** taklide çalışan; ötekiden gayet uzaksa, meselâ âdi bir adam, İbn-i Sina gibi bir dâhîyi ilimde taklid etmek istese ve bir çoban bir padişahın vaziyetini takınsa elbette hiç kimseyi aldatamayacak.

Belki kendi maskara olacak.

Herbir hali bağıracak ki: Bu sahtekârdır.

İşte, *hâşâ yüzbin defa hâşâ!*.. Kur'an, beşer kelâmı farzedildiği vakit: Nasilki **bir yıldız böceği bin sene tekellüfsüz hakikî bir yıldız olarak rasad ehline görünsün.. hem bir sinek bir sene tamamen tavus suretini tasannu'suz, temaşa ehline gösterebilir.. hem sahtekâr, âmi bir nefer; namdar, âli bir müşirin tavrını takınsın, makamında otursun, çok zaman öyle kalsın, hilesini ihsas etmesin.. hem müfteri, yalancı itikadsız bir adam; müddet-i ömründe daima en sadık, en emin, en mu'tekid bir zâtın keyfiyetini ve vaziyetini en müdakkik nazarlara karşı telaşsız gösterebilir, dâhîlerin nazarında tasannu'u saklansın? Bu ise yüz derece muhaldir, ona hiçbir zîakıl mümkün diyemez ve öyle de farzetmek, bedihî bir muhalî vaki' farzetmek gibi bir hezeyandır.**

Aynen öyle de, Kur'anı kelâm-ı beşer farzetmek; lâzım gelir ki: *Âlem-i İslâm'ın semasında bilmüşahede pek parlak ve daima envâr-ı hakaiki neşreden bir yıldız-ı hakikat, belki bir şems-i kemalât telakki edilen Kitab-ı Mübin'in mahiyeti; hâşâ sümme hâşâ*

bir yıldız böceği hükmünde tasannu'cu bir beşerin **hurafatlı bir düzmesi** olsun..

ve en yakınında olanlar ve dikkatle ona bakanlar farkında bulunmasın..

ve onu daima âli ve **menba-ı hakaik** bir yıldız bilsin.

Bu ise yüz derece muhal olmakla beraber, sen ey şeytan yüz derece **şeytanetinde** ileri gitsen buna imkân verdiremezsin, bozulmamış hiçbir akli kandıramazsın!

Yalnız manen pek uzaktan baktırmakla aldatıyorsun! Yıldız, yıldız böceği gibi küçük gösteriyorsun.

Sâlisen: Hem Kur'anı beşer kelâmı farzetmek, lâzımgelir ki;

âsârıyla, tesiratıyla, netaiciyle âlem-i insanîyetin bilmüşahede en ruhlu ve **hayat-feşan**, en hakikatlı ve **saadet-resan**, en cem'iyetli ve mu'cizbeyan, âli meziyetleriyle yaldızlı bir **Furkan**'ın gizli hakikatı;

hâşâ muavenetsiz, ilimsiz birtek insanın fikrinin **tasniatı** olsun

and that the great geniuses and brilliant scholars who observed him closely and studied him meticulously at no time saw any trace of counterfeit or pretence in him

and always found him serious, **genuine**, and sincere.

This is completely impossible, **an idea so nonsensical as to shame the Devil himself**, like dreaming up an utterly impossible situation. For it entails supposing **a person who throughout his life demonstrated and taught trust, belief, confidence, sincerity, seriousness, and integrity through all his conduct, words, and actions**, and **raised eminently truthful and sincere followers**, and **was accepted as possessing the highest, most shining virtues**, to be the most untrustworthy, in sincere, and unbelieving.

For in this question there is no point between the two.

If, to suppose the impossible, the Qur'an were not the Word of God, it would fall from the divine throne to the ground; it would not remain somewhere between. While being **the meeting-point of truths**, it would become a source of superstition and myth.

And if, God forbid, the one who proclaimed that wonderful decree was not God's Messenger, it would necessitate his descending from the **highest of the high** to the lowest of the low, and from the degree of being **the source of accomplishments** and perfections to the level of being a mine of trickery and intrigue;

he could not remain between the two. For one who lies and fabricates in God's name falls to the very **lowest** of degrees.

It is as impossible as permanently seeing a fly as a peacock, and all the time seeing the peacocks's attributes in the fly.

Only someone lacking all intelligence could imagine it to be possible.

Fourthly: Also, if the Qur'an is imagined to be man's word, it necessitates fancying that the **Qur'an**, *which is a sacred commander of the community of Muhammad (UWBP), mankind's largest and most powerful army*, is - *God forbid*- a powerless, valueless, baseless forgery. Whereas, **self evidently**, **through its powerful laws, sound principles, and penetrating commands**, it has equipped that huge army both materially, and morally and spiritually, has imposed on it such an order, regularity, and **discipline** that it has conquered both this world and the next, and has instructed the minds of people each according to his degree, and trained their hearts, conquered their spirits, **purified** their consciences, and employed and utilized their limbs and members. To imagine it to be a counterfeit necessitates accepting a hundredfold impossibility .

ve yakınında onu temaşa eden ve merakla dikkat eden büyük zekâlar, ulvî dehalar onda hiçbir zaman hiçbir cihette sahtekârlık ve tasannu' eserini görmesin..

daima ciddiyeti, **samimiyeti**, ihlâsı bulsun!

Bu ise yüz derece muhal olmakla beraber, **bütün ahvaliyle, akvaliyle, harekâtıyla bütün hayatında emaneti, imanı, emniyeti, ihlâsı, ciddiyeti, istikameti gösteren ve ders veren ve siddikînleri yetiştiren, en yüksek, en parlak, en âli haslet telakki edilen ve kabul edilen bir zâtı**; en emniyetsiz, en ihlâssız, en itikadsız farzetmekle, muzaaf bir muhali vaki' görmek gibi **şeytanı dahi utandıracak bir hezeyan-ı fikrîdir**.

Çünkü şu mes'elenin ortası yoktur.

Zira farz-ı muhal olarak Kur'an Kelâmullah olmazsa, arştan ferşe düşer gibi sukut eder. Ortada kalmaz. **Mecma-i hakaik** iken, menba-ı hurafat olur

ve o hârika fermanı gösteren zât, hâşâ sümme hâşâ eğer Resulullah olmazsa; **a'lâ-yı illiyînden** esfel-i safilîne sukut etmek ve **menba-ı kemalât** derecesinden maden-i desais makamına düşmek lâzımgelir.

Ortada kalmaz. Zira Allah namına iftira eden, yalan söyleyen en **edna** bir dereceye düşer.

Bir sineği, daimî bir surette tavus görmek ve tavusun büyük evsafını onda her vakit müşahede etmek ne kadar muhal ise, şu mes'ele de öyle muhaldir.

Fitraten akılsız, sarhoş bir divane lâzım ki, buna ihtimal versin.

Râbian: Hem Kur'anı kelâm-ı beşer farzetmek lâzımgelir ki; *Benî Âdem'in en büyük ve muhteşem ordusu olan ümmet-i Muhammediyenin (A.S.M.) mukaddes bir kumandanı olan Kur'an, bilmüşahede kuvvetli kanunlarıyla, esaslı düsturlarıyla, nafiz emirleriyle o pek büyük orduyu, iki cihanı fethedecek bir derecede bir intizam verdiği ve bir inzibat altına aldığı ve maddî ve manevî teçhiz ettiği ve umum efradın derecatına göre akıllarını talim ve kalblerini terbiye ve ruhlarını teshir ve vicdanlarını tathir, âza ve cevarihlerini istimal ve istihdam ettiği halde; -hâşâ, yüzbin defa hâşâ- kuvvetsiz, kıymetsiz, asılsız bir düzme farzedip yüz derece muhali kabul etmek lâzım gelmekle beraber..*

Such an impossibility entails the further total impossibility of supposing that **a person who**, through his deliberate conduct throughout his life taught mankind Almighty God's laws, and through his honest behaviour instructed humanity in the principles of truth, and through his **sincere** and reasonable words showed and established *the straight way of moderation and happiness*, and as all his life testifies, felt great fear at divine punishment and knew God better than anyone else and made Him known, and **in splendid fashion** has for one thousand three hundred and fifty years commanded a fifth of mankind and half the globe, and **through his renowned qualities** is in truth the pride of mankind, indeed, of the universe, - it entails the impossibility of supposing that, *-God forbid a hundred thousand times-*, he neither feared God, nor knew Him, nor held back from lying, nor had any self-respect.

#6

Because in this matter there is no point between the two. For if, to suppose the impossible, the Qur'an is not the Word of God, if it falls from the divine throne to the ground, it cannot remain somewhere between the two.

Indeed, it has to be said to be the property of the very worst of liars.

And as for this, O Satan, even if you were a hundred times more satanic, **you could not deceive any mind** that was not unsound, **nor persuade any heart** that was not corrupted!"

The Devil retorted: "That's what you think! I have deceived most of mankind, and their foremost **thinkers**, into denying the Qur'an and Muhammad."

I replied:
"**Firstly**: When seen from a great distance, the largest thing appears the same as the smallest. A star may even look like a candle.

Secondly: Also, when seen both as **secondary** and **superficially**, something which is completely impossible may appear to be possible.

One time when an old man was watching the sky in order to spot the **new moon** of Ramadan, a white hair fell on his eye.

Imagining it to be the moon, he announced: 'I have seen the new moon!'

Now, it is impossible that the white hair was the moon,

but because his intention was to spot the moon and the hair was by the way and secondary, he paid it no attention and thought the impossibility was possible.

Thirdly: Also, non-acceptance is one thing and **denial** is something quite different.

Non-acceptance is indifference, a closing of the eyes to something, an ignorant absence of judgement.

müddet-i hayatında ciddî harekâtıyla Hakk'ın kanunlarını Benî Âdem'e ders veren ve samimî ef'aliyle hakikatın düsturlarını beşere talim eden ve **hâlis** ve makul akvâliyle *istikame'nin* ve saadetin usûllerini gösteren ve tesis eden ve bütün tarihçe-i hayatının şهادetiyle Allah'ın azabından çok havf eden ve herkesten ziyade Allah'ı bilen ve bildiren ve nev'-i beşerin beşten birisine ve küre-i arzın yarısına bin üçyüzelli sene **kemal-i haşmetle** kumandanlık eden ve cihanı velveleye veren **şöhretşiar suunatıyla** nev'-i beşerin belki kâinatın elhak medar-ı fahri olan **bir zâtı**; *-hâşâ yüzbin defa hâşâ-* Allah'tan korkmaz ve bilmez ve yalandan çekinmez, haysiyetini tanımaz farzetmekle, yüz derece muhali birden irtikâb etmek lâzım gelir.

Çünkü şu mes'elenin ortası yoktur. Zira farz-ı muhal olarak Kur'an Kelâmullah olmazsa; arştan düşse, orta yerde kalamaz.

Belki yerde en yalancı birinin malı olduğunu kabul etmek lâzımgelir.

Bu ise ey şeytan, yüz derece sen katmerli bir şeytan olsan bozulmamış **hiçbir akli kandıramazsın** ve çürümemiş **hiçbir kalbi ikna edemezsin**.

Şeytan döndü, dedi: "Nasıl kandıramam? Ekser insanlara ve insanın meşhur **âkillerine** Kur'anı ve Muhammed'i inkâr ettirdim ve kandırdım."

Elcevab:
"**Evvelâ**, gayet uzak mesafeden bakılsa, en büyük bir şey, en küçük bir şey gibi görünebilir. Bir yıldız, bir mum kadardır denilebilir.

Sâniyen: Hem **tebaî** ve **sathî** bir nazarla bakılsa, gayet muhal bir şey, mümkün görünebilir.

Bir zaman bir ihtiyar adam Ramazan **hilâl**ini görmek için semaya bakmış. Gözüne bir beyaz kıl inmiş.

O kılı Ay zannetmiş. "Ay'ı gördüm" demiş.

İşte muhaldır ki; hilâl, o beyaz kıl olsun.

Fakat kasden ve bizzât Ay'a baktığı ve o saç tebaî ve dolayısıyla ve ikinci derecede görüldüğü için o muhali mümkün telakki etmiş.

Sâlisen: Hem kabul etmemek başkadır, **inkâr** etmek başkadır.

Adem-i kabul bir lâkaydlıktır, bir göz kapamaktır ve cahilane bir hükümsüzlüktür.

It may mask many completely impossible things and the mind does not concern itself with them.

As for denial, it is not non-acceptance, but **the acceptance of non-existence**; it is a judgement.

The mind is compelled to work.

So a devil like you takes hold of someone's mind and leads it to denial.

Showing the false to be truth and the impossible to be possible through such satanic wiles as **heedlessness**, misguidance, **fallacious reasoning**, obstinacy, **false arguments**, pride, **deception**, and habit,

you make those unfortunate creatures in human form swallow unbelief and denial, although they comprise innumerable impossibilities.

#7

Fourthly: Also, if the Qur'an is supposed to be the word of man, it necessitates imagining to be its opposite **a book that has self-evidently guided the purified, veracious saints and spiritual poles, who shine like stars in the heavens of the world of mankind, has continuously instructed all levels of perfected men in truth and justice, veracity and fidelity, faith and trustworthiness, and has ensured the happiness of this world and the next through the truths of the pillars of faith and the principles of the pillars of Islam; a book that through the testimony of its achievements is of necessity veracious, and pure, genuine truth, and absolutely right, and most serious** - it necessitates imagining, *God forbid*, that it comprises the opposites of these qualities, effects, and lights, and not only is a collection of fabrications and lies, but also a *frenzy of unbelief that would shame even the Sophists and the devils, and cause them to tremble.*

This impossibility necessitates the further, *most ugly and abhorrent impossibility* that **the person who, according to the testimony of the religion and Shari'a of Islam that he proclaimed, and the extraordinary fear of God and pure, sincere worship that he demonstrated throughout his life, and as necessitated by the good moral qualities unanimously witnessed in him, and according to the affirmation of the people of truth and perfection whom he raised, was the most believing, the most steadfast, the most trustworthy, and the most truthful**, was - *God forbid*, and again, *God forbid* - without faith, that he was most untrustworthy, did not fear God, nor shrink from lying. To imagine this necessitates imagining the most loathsome form of impossibility and **perpetrating** the most iniquitous and vicious sort of misguidance.

In Short: As is stated in the Eighteenth Sign of the Nineteenth Letter,

the common people, who gain an **understanding** of the **Qur'an's miraculous nature** by listening to it, say:

Bu surette çok muhal şeyler onun içinde gizlenebilir. Onun akli onlarla uğraşmaz.

Amma inkâr ise; o adem-i kabul değil, belki o **kabul-ü adem**dir, bir hükümdür.

Onun akli hareket etmeye mecburdur.

O halde senin gibi bir şeytan onun aklını elinden alır. Sonra inkârı ona yutturur.

Hem ey şeytan! Bâtılı hak ve muhali mümkün gösteren **gaflet** ve dalalet ve **safsata** ve inad ve **mağlata** ve mükâbere ve **iğfal** ve görenek gibi şeytanî desiselerle,

çok muhalâtı intaç eden küfür ve inkârı o bedbaht insan suretindeki hayvanlara yutturmuşsun.

Râbian: Hem Kur'anı kelâm-ı beşer farzetmek, lâzımgelir ki: **Âlem-i insanîyetin semasında yıldızlar gibi parlayan asfiyalara, siddîkînlere, aktablara** bilmüşahede rehberlik eden ve bilbedahe mütemadiyen hakk u hakkaniyeti, *sıdk u sadakatı*, emn ü emaneti umum tabakat-ı ehl-i kemale talim eden ve **erkân-ı imaniyenin hakaikiyle ve erkân-ı İslâmiyenin desatiriyle** iki cihanın saadetini temin eden ve bu icraatının şehadetiyle **bizzarure** hâlis hak ve sâfi hakikat ve gayet doğru ve pek ciddî olmak lâzım gelen **bir kitabı**; kendi evsafının ve tesiratının ve envârının zıddıyla muttasıf tasavvur edip, *-hâşâ, hâşâ-* tasniat ve iftiraların mecmuası nazarıyla bakmak; *Sofestaîleri ve şeytanları dahi utandıracak ve titretecek şeni' bir hezeyan-ı küfrî* olmakla beraber;

izhar ettiği din ve şeriat-ı İslâmiyenin şehadetiyle ve müddet-i hayatında gösterdiği bilittifak fevkalâde takvasının ve hâlis ve safi ubudiyetinin delaletiyle ve bilittifak kendinde görüldüğü ahlâk-ı hasenesinin iktizasıyla ve yetiştirdiği bütün ehl-i hakikatın ve sahib-i kemalâtın tasdikiyle **en mu'tekid, en metin, en emin, en sadık bir zâtı**; *-hâşâ sümme hâşâ, yüzbin kerre hâşâ-* itikadsız, en emniyetsiz, Allah'tan korkmaz, yalandan çekinmez bir vaziyette farzedip, *muhalâtın en çirkin ve menfur bir suretini* ve dalaletin en zulümlü ve zulümatlı bir tarzını **irtikâb etmek** lâzımgelir.

Elhasıl: Ondokuzuncu Mektub'un Onsekizinci İşaretinde denildiği gibi;

nasıl kulaklı âmi tabakası **i'caz-ı Kur'an fehminde** demiş:

"If I were to compare the Qur'an with all the other books I have listened to, or with all the other books in the world, it would resemble none of them; it is not the same as them in either kind or degree.

The Qur'an, then, is either **superior to** all of them, or inferior to all of them.

It is impossible that it is inferior, and no enemy or the Devil even could say that.

In which case, the Qur'an is superior to all other books, and is therefore a miracle."

In just the same way, we say according to the categorical proof called "residue" taken from **the sciences of method and logic**:

"O Satan and O disciples of Satan! The Qur'an is either the Word of God, come from **the supreme throne of God** and His Greatest Name,

or, -God forbid, and again, God forbid-, it is a human forgery fabricated on earth by someone without belief who neither feared God nor knew Him.

In the face of the above proofs, O Satan, **you can neither say that, nor could you have said it, nor will you be able to say it in the future.**

Therefore, the Qur'an is the Word of the Creator of the universe.

Because there is no point between the two; it is impossible and precluded that there should be.

And we have proved it most clearly and decisively; and you have seen it and heard it.

In the same way, Muhammad (Upon whom be blessings and peace) is either God's Messenger and **the highest of the prophets** and **the most superior of creatures**,

or, God forbid, he has to be imagined to be someone without belief who fell **to the lowest of the low** because he lied concerning God, and did not know God, and did not believe in His punishment.

{Relying on the fact that the Qur'an mentions the unbelievers' blasphemies and obscenities, in order to refute them,

trembling, I too have been compelled to use these expressions, in the form of impossibilities, to demonstrate the total impossibility and complete worthlessness of the blasphemous ideas of the people of misguidance.}

#8

And as for this, O Devil, neither you, nor the philosophers of Europe or **hypocrites** of Asia on whom you rely, could say it;

neither could you say it in the past, nor shall you be able to say it in the future,

"Kur'an, bütün dinlediğim ve dünyada mevcut kitablara kıyas edilse, hiçbirisine benzemiyor ve onların derecesinde değildir.

Öyle ise ya Kur'an, umumun altındadır veya umumun **fevkinde** bir derecesi vardır.

Umumun altındaki şıkk ise, muhal olmakla beraber, hiçbir düşman hattâ şeytan dahi diyemez ve kabul etmez.

Öyle ise Kur'an, umum kitabların fevkindedir. Öyle ise mu'cizedir."

Aynen öyle de, biz de **ilm-i usûl ve fenn-i mantık**ça "sebr ü taksim" denilen en kat'î hüccetle deriz:

Ey şeytan ve ey şeytanın şakirdleri! Kur'an, ya **arş-ı a'zamdan** ve ism-i a'zamdan gelmiş bir kelâmullahtır

veyahut -hâşâ sümme hâşâ, yüzbin kerre hâşâ- yerde Allah'tan korkmaz ve Allah'ı bilmez, itikadsız bir beşerin düzmesidir.

Bu ise ey şeytan! Sâbık hüccetlere karşı bunu sen **diyemezsin** ve **diyemezdin** ve **diyemeyeceksin**.

Öyle ise bizzarure ve bilâ-şübhe Kur'an, Hâlık-ı Kâinat'ın kelâmıdır.

Çünkü ortası yoktur ve muhaldır ve olamaz.

Nasılki kat'î bir surette isbat ettik, sen de gördün ve dinledin.

Hem Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm, ya Resulullah'tır ve **bütün Resullerin ekmeli** ve **bütün mahlukatın efdalidir**

veyahut -hâşâ yüzbin defa hâşâ- Allah'a iftira ettiği ve Allah'ı bilmediği ve azabına inanmadığı için itikadsız, **esfel-i safilîne** sukut etmiş bir beşer farzetmek lâzımgelir.

{(Haşiye): Kur'an-ı Hakîm, kâfirlerin küfriyatlarını ve galiz tabiratlarını ibtal etmek için zikrettiğine istinaden,

ehl-i dalaletin fikr-i küfrilerinin bütün bütün muhaliyetini ve bütün bütün çürüklüğünü göstermek için şu tabirâtı farz-ı muhal suretinde titreyerek kullanmağa mecbur oldum.}

Bu ise ey İblis! Ne sen ve ne de güvendiğin Avrupa feylesofları ve Asya **münafıkları** bunu diyemezsiniz

ve **diyememişsiniz** ve **diyemeyeceksiniz** ve dememişsiniz ve demeyeceksiniz.

for there is no one in the world who would listen to it and accept it.

It is because of this that the **most corrupting** of those philosophers and the **most lacking in conscience** of the hypocrites, even, admit that *'Muhammad the Arabian (UWBP) was very clever, and was most moral and upright.'*

Since the matter is **limited** to these two sides,

and the second one is impossible

and no one at all claims it to be true,

and since we have proved **with decisive arguments** that there is no point between them,

for sure and of necessity, **in spite of you and your party,**

Muhammad the Arabian (Upon whom be blessings and peace) was the Messenger of God,

and the highest of the prophets

and the best of all creatures."

Upon him be blessings and peace to the number of angels and jinn and men.

A Second, Small Objection of Satan

*Not a word does he utter but there is a sentinel by him, ready [to note it]. * And the stupor of death will bring the truth [before his eyes]: "This was the thing you were trying to escape!" * And the trumpet shall be blown: that will be the Day whereof warning [had been given]. * And there will come forth every soul: with each will be [an angel] to drive, and [an angel] to bear witness. * "You were heedless of this; now have We removed your veil. And sharp is your sight this Day!" * And his companion will say: "Here is [his record] ready with me!" * "Throw, throw into Hell every contumacious rejecter!" (50:18-24)*
One time while reading these verses from Sura Qaf, the Devil said to me:

"You consider the principal aspects of the Qur'an's **eloquence** to lie in its **clarity** and **fluency of style**,

but in these verses it jumps from one subject to another.

It jumps from **death agonies** to **the resurrection of the dead**,

from **the blowing of the trumpet** to the Last Judgement, and from that to the **entry** into Hell of the unbelievers.

What fluency of style can there be with this extraordinary switching about?

Çünkü bu şıkkı dinleyecek ve kabul edecek dünyada yoktur.

Onun içindir ki, güvendiğin o feylesofların **en müfsidleri** ve o münafıkların **en vicdansızları** dahi diyorlar ki: *"Muhammed-i Arabî (A.S.M.) çok akıllı idi ve çok güzel ahlâklı idi."*

Madem şu mes'ele iki şıkka **münhasır**dır

ve madem ikinci şıkk muhaldir

ve hiçbir kimse buna sahip çıkmıyor

ve madem **kat'î hüccetlerle** isbat ettik ki, ortası yoktur.

Elbette ve bizzarure **senin ve hizb-üş şeytanın rağmına** olarak bilbedahe ve bihakkalyakîn,

Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm Resulullahtır

ve bütün Resullerin ekmevidir

ve bütün mahlukatın efdalidir."

عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ الْمَلَكِ وَالْإِنْسِ وَالْجَانِّ

Şeytanın İkinci Küçük Bir İtirazı

Sure-i **ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ** i okurken

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ * وَجَاءَتْ سَكْرَةٌ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ * وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ * وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ * لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ * وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ * أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ

şu âyetleri okurken şeytan dedi ki:

"Kur'anın en mühim **fesahatını**, siz onun **selasetinde** ve **vuzuhunda** buluyorsunuz.

Halbuki şu âyette nereden nereye atlıyor?

Sekerattan tâ kıyamete atlıyor.

Nefh-i Sur'dan muhasebenin hitamına intikal ediyor ve ondan Cehennem'e **idhali** zikrediyor.

Bu acib atlamaklar içinde hangi selaset kalır?

In most places in the Qur'an, it brings together subjects like this that bear little relation to each other.

Where is its eloquence and smoothness with such discontinuity?"

I answered as follows: After its **eloquence**, one of the chief elements of the Qur'an of Miraculous Exposition's inimitability is its conciseness.

Conciseness is one of the **strongest** and most important elements of the Qur'an's miraculousness.

The instances of it are so numerous and beautiful that **exacting scholars** are left in wonder at it.

#9

For example:

Then the word went forth: "O earth! swallow up your water, and O sky! withhold [your rain]!" And the water abated, and the matter was ended. The ark rested on Mount Judi, and the word went forth: "Away with those who do wrong!"(II:44)

It describes the Great Flood and its consequences so **concisely** and miraculously in a few short sentences that it has caused many **scholars of rhetoric** to prostrate before its eloquence.

And, for example:

*The Thamud rejected [their prophet] through their inordinate wrongdoing. * Behold, the most wicked man among them was deputed [far impiety]. * But the Apostle of God said to them: "it is a she-camel of God. And [bar her not from] having her drink!" * Then they rejected him, and they hamstrung her. So their Lord, on account of their crime, obliterated their traces and made them equal [in destruction, high and low]! * And for Him is no fear of its consequences.(91 :11-15)*

in these few short sentences, with a miraculousness within the conciseness, fluency, and clarity, and in a way that does not spoil the understanding, the Qur'an relates the strange, momentous events involving the Thamud people and their consequences, and the Thamud's calamitous end.

And for example:

And remember Zun-Nun, when he departed in wrath : he imagined that We had no power over him. But he cried through the depths of darkness: "There is no god but You; glory be unto You; I was indeed among the wrongdoers."(21:87)

Here, many sentences have been "rolled up" between the words "that We had no power over him" and "but he cried out in the depths of the darkness," but these **omitted sentences** neither spoil the understanding, nor mar the fluency of the style.

Kur'anın ekser yerlerinde, böyle birbirinden uzak mes'eleleri birleştiriyor.

Böyle münasebetsiz vaziyetle selaset, fesahat nerede kalır?"

Elcevab: Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın esas-ı i'cazının en mühimlerinden **belâgat**ından sonra **îcaz**dır.

Îcaz, i'caz-ı Kur'anın en metin ve en mühim bir esasıdır.

Kur'an-ı Hakîm'de şu mu'cizane îcaz, o kadar çoktur ve o kadar güzeldir ki; ehl-i tedkik, karşısında hayrettedirler.

Meselâ:

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَّمَاءُ اقْلَعِي وَغِيضَ
الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Kısa birkaç cümle ile, Tufan hâdisesi-i azîmesini netaiciyle öyle **îcaz-kârane** ve mu'cizane beyan ediyor ki; çok ehl-i belâgatı, belâgatına secde ettirmiş.

Hem meselâ:

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوِيهَا * إِذِ انبَعَثَ أَشْقِيهَا * فَقَالَ لَهُمُ
رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيِيهَا * فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّيْهَا * وَلَا يَخَافُ عُقْبِيهَا

İşte Kavm-i Semud'un acib ve mühim hâdisatını ve netaicini ve sū-i akibetlerini, böyle kısa birkaç cümle ile **îcaz içinde bir i'caz ile** selasetli ve vuzuhlu ve fehmi ihlâl etmez bir tarzda beyan ediyor.

Hem meselâ:

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

İşte **فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ** cümlesinden **أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ** cümlesine kadar çok cümleler matvîdir. O **mez-kûr olmayan cümleler**, fehmi ihlâl etmiyor, selasete zarar vermiyor.

It mentions the chief elements of the story of Jonah (Upon whom be peace), and refers **the rest** to the intelligence.

And for example, in Sura Yusuf, the seven or eight sentences between the words "**Send me**" and "**Joseph, O man of truth!**" (12:45 -6) **have been skipped** concisely,

yet it neither impairs the understanding, nor mars the smoothness of the style.

There are a great many instances of this sort of **miraculous conciseness** in the Qur'an , and they are very beautiful indeed.

#10

However, the conciseness of the **verses** from Sura Qaf are particularly wonderful and miraculous.

For they each point out the **truly dreadful** future of the unbelievers when each endless day will last fifty thousand years,

and the dire things that will happen to them in **the awesome revolutions** of the future.

It flashes them over the mind like lightning, depicting that long, long period of time to the mind's eye as **a single present page**.

Referring the events that are not mentioned to the imagination, it evokes them with truly elevated fluency and smoothness of style.

When the Qur'an is read, listen to it with attention, and hold your peace: that you may receive mercy. (7:204)

And now if you have anything to say, O Satan, say it!"

Satan replied: "I cannot oppose what you say, nor defend myself.

But there are many foolish people who listen to me;

and many devils in human form who assist me;

and many pharaohs among philosophers who learn things from me **which flatter their egos**,

and prevent the **publication** of works like yours.

Therefore I shall not lay down my arms before you!"

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.

Hazret-i Yunus Aleyhisselâm'ın kıssasından mühim esasları zikreder. **Mütebâkisini** akla havale eder.

Hem meselâ: Sure-i Yusuf'ta **فَارْسُلُونِ** kelimesinden

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ ortasında yedi-sekiz cümle îcaz ile **tayyedilmiş**.

Hiç fehmi ihlâl etmiyor, selasetine zarar vermiyor.

Bu çeşit **mu'cizane îcazlar** Kur'anda pek çoktur. Hem pek güzeldir.

Amma Sure-i Kaf'ın **âyeti** ise, ondaki îcaz pek acib ve mu'cizanedir.

Çünkü kâfirin **pek müdhiş** ve çok uzun ve bir günü elli bin sene olan istikbaline

ve o istikbalin **dehşetli inkılabatında** kâfirin başına gelecek elîm ve mühim hâdisata birer birer parmak basıyor.

Şimşek gibi fikri, onlar üstünde gezdiriyor. O pek çok uzun zamanı, **hazır bir sahife** gibi nazara gösterir.

Zikredilmeyen hâdisatı hayale havale edip, ulvî bir selasetle beyan eder.

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

İşte ey şeytan! Şimdi bir sözün daha varsa söyle...

Şeytan der: "Bunlara karşı gelemem, müdafaa edemem.

Fakat çok ahmaklar var, beni dinliyorlar

ve insan suretinde çok şeytanlar var, bana yardım ediyorlar

ve feylesoflardan çok firavunlar var, **enaniyetlerini okşayan** mes'eleleri benden ders alıyorlar.

Senin bu gibi sözlerin **neşrine** sed çekerler.

Bunun için sana teslim-i silâh etmem!"

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ